

Šolsko leto: 2006/2007

Seminarska naloga pri predmetu sociologija

RASIZEM

Avtorica:

Mentorica:

1.UVOD

Za seminarsko nalogo sem izbrala temo rasizem. Rasizem pa sem izbrala zato, ker nisem vedela prav veliko o njem in sem želela podrobneje raziskati literaturo in se iz tega kaj več naučiti. Preden sem pričela brskati po literaturi mi je izraz rasizem predstavljal tole:

Nekaj črnih ljudi ki so v množici belcev zatirani oz nekaj belcev ki so v množici črncev zatirani. Skratka predstavljala sem si nekakšno sovražnost med rasami. Nikakor ne razumem teh razlik. Zakaj ljudje sovražijo človeka ki je drugačne barve kot so sami? Saj pa ni pomembno kako kdo izgleda, kakšne barve je temveč je pomembno to kar nosimo v srcu! Jaz na ljudi drugih ras ne gledam sovražno in zlahka bi lahko prijateljevala z njimi.

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Ali obstajajo razlike v pogledu na drugačne ljudi in drugačnost glede na starost; torej med mlajšimi (osebe do 25 leta starosti) in starejšimi (osebe od 25 leta starosti dalje)?

Ali obstajajo razlike v odnosu, sprejemanju drugačnih ljudi in ali obstajajo razlike v pripravljenosti pomagati drugačnim ljudem glede na starost?

1.2 HIPOTEZA

Obstajajo razlike v pogledu na drugačne ljudi in drugačnost glede na starost. Mlajši (osebe do 25 leta starosti) drugačne ljudi bolj sprejemajo, z njimi lažje komunicirajo in niti toliko ne opazijo njihove drugačnosti. Starejši (osebe od 25 leta starosti dalje) pa so v odnosu z drugačnimi previdnejši, njihovo drugačnost opazijo in jih včasih tudi po nedolžnem obsodijo, le zato ker so drugačni.

1.3 METODE

Metode so načini pridobivanja podatkov. Za pridobivanje podatkov o rasizmu sem uporabila naslednje metode:

- **metoda spraševanja** (anketa)
- **metoda opazovanja z udeležbo opazovalca**
- **metoda analize vsebine/dokumentov** (časopisnih člankov)

1.4 VZOREC

Vsi mladi do 25 leta starosti in vsi starejši od 25 leta starosti dalje, ki živijo v mestni občini Celje.

- **celotna populacija:** 60.000 ljudi

mlajši: 25.000 ljudi

starejši: 35.000 ljudi

- **vzorčenje:** Oblikovali bomo naključni vzorec. Osebe bodo naključno izbrane iz registra prebivalcev mestne občine Celje.

- **vzorec:** 600 ljudi

mlajši: 250 ljudi

starejši: 350 ljudi

2. RASIZEM

Izraz rasizem izhaja iz italijanskega jezika in pomeni rod, pleme, vrsto.

Rasizem je oblika diskriminacije, ki jo pogosto razlagajo kot skrajni vidik negativnega nacionalizma.

Rasizem temelji na predsodkih o rasnih razlikah med ljudmi, izraža pa se v vedenju, diskriminaciji in dejanjih.

Rasne razlike se nanašajo na biološke (fiziološke) razlike med ljudmi. Mnoge rasistične teorije so v preteklosti skušale dokazati, da se rase med seboj razlikujejo tudi po sposobnostih, inteligenci, moralnih vrlinah itd.

Izvor rasizma je povezan s kolonializmom, etnocentrizmom (skupinski ponos, stališče, ko nam je lastna kultura kriterij za meritev drugih kultur) in ksenofobijo (sovrašтво do tujega, neznanega ali drugačnega).

2.1 VRSTE RASIZMA

Za opisovanje predsodkov in diskriminacije nekaterih skupin ljudi zaradi njihove drugačnosti, sociologi pogosto uporabljajo izraz rasni predsodki ali rasna diskriminacija (diskriminacija črncev, Židov, Romov...)

Rasni predsodek je »priučeno« prepičanje in vrednote, ki vodijo posameznika oziroma je to, kaj ljudje mislijo, in ni nujno, da je prevedeno v dejanja.

Rasna diskriminacija so po drugi strani dejanja.

Znana politika rasne diskriminacije je **apartheid**: politična doktrina, s katerim je vlada Južnoafriške republike imenovala svoj sistem rasne segregacije, zatiranja in izkoriščanja. Ta sistem je omogočal belcem, ki predstavljajo manj kot petino prebivalstva, da so vodili politiko južnoafriške republike. Pod apartheidom so bile svoboda gibanja ter politično in socialno-ekonomske pravice nebelega prebivalstva močno omejene.

Genocid je vsekakršno sistematično uničevanje razne etnične skupine ali celih narodov z ubijanjem in množičnem iztrebljanjem njihovega prebivalstva ter uničenjem njihovih političnih, družbenih, kulturnih in verskih institucij.

Etnocid je kulturno uničevanje etnične skupine. Etnocid se izraža skozi diskriminacijo ali celo prepoved uporabe materinega jezika, vsiljevanje tujih kulturnih vrednot, uničevanje kulturnih dragocenosti, spomenikov itd.

Democid je vsak uboj človeka oziroma ljudi s strani vlade oziroma vladajočega dela skupnosti; to vključuje genocid, in množične poboje.

2.2 RASIZEM V PRETEKLOSTI

Holokávst je sistematični genocid različnih etničnih, verskih, narodnih in posvetnih skupin, ki ga je izvajala nacistična Nemčija med drugo svetovno vojno. Začel se je v letu 1941 in je trajal vse do leta 1945.

Glavni cilj holokavsta je bilo iztrebljenje evropskih Judov, kar so nacisti imenovali Končna rešitev judovskega vprašanja. Kot najpogostejše število judovskih žrtev se pojavlja 6 milijonov, čeprav zgodovinarji predvidevajo, da se točna številka giblje nekje med petimi milijoni pa vse do 6,5 milijona žrtev. Ostale skupine poleg Judov so nacisti imeli za nezaželene. To so bili posebno Poljaki, Slovani, Romi, Jehove priče, umsko ali telesno prizadeti ter homoseksualci. Tudi njih so mučili, preganjali in morili, zato se končno število žrtev na račun tega še mnogo poveča, a ga ni moč natančno ugotoviti zaradi pomanjkanja dokazov. Obstaja tudi politično vprašanje o vključitvi teh skupin med žrtve holokavsta. Predvidevanja glede celotnega števila žrtev se sicer gibljejo med petimi in 26 milijoni.

Mučenje in pobijanje zapornikov se je izvajalo v koncentracijskih ter uničevalnih taboriščih, posejanih po vsej Evropi. Pogosto so za izvajanje množičnih usmrtitev uporabljali strupene pline. Eden takih plinov je bil Zyklon B.

Srebreniški pokol je poboj več kot 8000 muslimanskih dečkov in mož, ki so ga julija 1995 v okolici Srebrenice izvedli bosanski Srbi pod vodstvom generala Ratka Mladića in takratnega predsednika Republike Srbske Radovana Karadžića. Poboj se je v evropsko zgodovino zapisal kot najhujši po 2. svetovni vojni. Mladić in drugi častniki bosanskih Srbov so bili obtoženi za vojne zločine in genocid pred sodiščem v Haagu. Večina osumljencev je še na prostosti.

1995 so bosanski Srbi pod vodstvom Mladića zavzeli Srebrenico. Nizozemski mirovniki so zahtevali zračne napade vendar jih ni bilo. Muslimanski vojaki in civilisti so skušali zaspustiti Srebrenico in se prebiti do področij pod nadzorom Bošnjakov. Vseh naj bi bilo okrog 12.500. Ko so poskušali ubežati, so Srbi odprli ogenj s težkim orožjem. Stotine so bile ubite v zasedah, nekateri pa so bili sistematično pobiti in zakopani. Od 12.500 mož, ki so poskušali ubežati, jih je le 5000 prispelo na varno.

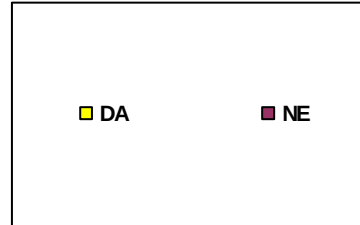
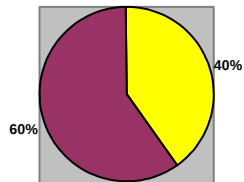
Zaradi narave dogodkov in protislovnega poročanja obeh strani je natančno število žrtev neznano. Srbska stran je zavračala kakršnokoli odgovornost za pokol in šele junija 2004 je uradno priznala odgovornost in načrtovanje pokola.

2.2 PRIKAZ PODATKOV

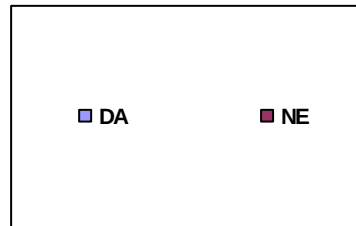
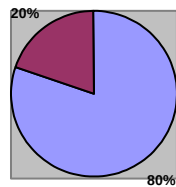
PRIKAZ REZULTATOV ANKETE

4. Ali bi lahko imel/a prijatelja drugačne barve oz narodnosti?

Odgovor starejših:

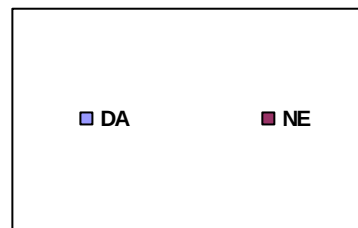
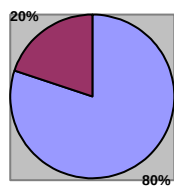

Odgovor mlajših:

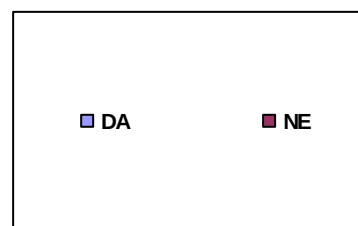
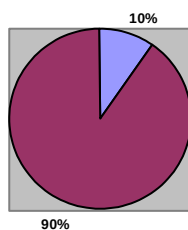

11. So te starši v otroštvu prepričevali da smo ljudje bele rase več vredni kot ljudje črne rase?

Odgovor starejših:

Odgovor mlajših:

2.3 INTERPRETACIJA PODATKOV

Graf 4. vprašanja prikazuje odgovor starejših in mlajših na vprašanje ali bi lahko imeli prijatelja drugačne barve/narobnosti? 60% starejših je odgovorilo z ne, 40% starejših pa bi bilo pripravljenih imeti prijatelja drugačne barve/narodnosti. Medtem ko je 80% mlajših pripravljenih imeti prijatelja drugačne barve/narodnosti.

Graf 11. vprašanja prikazuje odgovor mlajših in starejših na vprašanje ali so jih starši v otroštvu prepričevali, da smo ljudje bele rase več vredni kot ljudje črne rase? 80% starejših je odgovorilo z da, 20% starejših pa z ne. Medtem ko je 90% mlajših odgovorilo z ne, 10% pa z da.

3. ZAKLJUČNI DEL

3.1 UGOTOVITVE, SPOZNAVANJA

Rasizem je v današnjih zahodnih družbah obravnavan kot stvar preteklosti, ki je bila (vsaj v tem delu sveta) bolj ali manj uspešno premagana z raznimi antirasističnimi boji in dokončno poražena s koncem druge svetovne vojne. Vendar pa je danes rasizem vse prej kot presežen. V resnici je le spremenil svojo oblike in strategije in s tem postal težje prepoznaven. Rasizem se še vedno pojavlja povsod, tudi v Sloveniji (primer: Romi).

3.2 PREVERJANJE HIPOTEZE

Hipoteza je bila zastavljena pravilno, saj sem s pomočjo ankete, opazovanja z udeležbo in analizo vsebine (predvsem časopisnih člankov) ugotovila, da mlajše generacije res nekoliko bolj sprejemajo drugačne ljudi, kot pa starejši. Do njih so bolj tolerantni, z njimi lažje komunicirajo in so jim prej pripravljeni pomagati. Medtem ko imajo starejši več predsodkov, ki so priučeni in se jih ne morejo otresti velikokrat pa jih prenesejo tudi na mlajše generacije.

3.3 SKLEPNE MISLI

Sedaj, ko sem is pogledala literaturo o rasizmu sem si razširila znanje o njem. Zanimivo je bilo izvedeti marsikaj novega, a odkrito povedano marsikaj bolečega. Rasizem je zelo širok pojem in o njem bi lahko razglabljala še na 100-ih straneh vendar nima smisla. Izluščila sem le osnovo in pomembne stvari. O tej in podobnih temah bi v času otrokovega vključevanja v družbo, morali seznaniti starše, družino in učitelje, ki bi potem to prenašali na otroke in s tem zmanjšali stopnjo rasizma.

VIRI IN LITERATURA

- Barle A.in drugi: Sociologija: Gradivo za srednje šole; Ljubljana; Zavod RS za šolstvo, 1999
- Friderich Nietzsche: Onstran dobrega srca in zlega – h genologiju morale, 1988
- sl.wikipedia.org

PRILOGE

ANKETNI VPRAŠALNIK

Koliko ste stari:

a: manj kot 25 let

b: 25 let in več

1. Kaj ti predstavlja pojem rasizem?

2. So te odrasli ljudje kdaj podučili kaj pomeni rasa in rasizem?

da ne

3. Ali čutiš strah pred nekom, ki je tujec, in je drugačne barve kot ti?

da ne

4. Ali bi lahko imel/ imela prijatelja drugačne barve oz narodnosti naprimer roma?/črnca?

da ne

5. Predstavlja si da se v tvoj blok ali hišo preseli romski otrok. bi ga lahko sprejel / sprejela za prijatelja/ prijateljico?

da ne

6. Predstavlja si da se v vaše naselje preseli azijska rumeno polta družina in bi te prosila da jim razkažeš in predstaviš okolico bi jim pomagal/pomagala?

da ne

7. Bi tvoji starši nasprotovali če bi te večkrat obiskal prijatelj drugačne barve?

da ne ne vem

8. Misliš da bi v Sloveniji živeli bolje in bi imeli višje plače, če ne bi bilo priseljenih tujcev?

da ne

9. Bi živel/ živela v Afriki, Kitajski, Japonski med samimi drugačnimi ljudmi?

da ne

10. So ti starši v otroštvu prepovedali stike z otroci drugih ras?

da ne

11. So te starši v otroštvu prepričevali da smo ljudje bele rase več vredni kot ljudje črne rase?

da ne

SLIKE:

Krematorij v koncentracijskem taborišču Dachau

Uničevalno taborišče Majdanek (2003)

KAZALO

1. UVOD	1
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA.....	2
1.2 HIPOTEZA.....	2
1.3 METODE.....	2
1.4 VZOREC.....	2
2. RASIZEM	3
2.1 VRSTE RASIZMA.....	3
2.2 RASIZEM V PRETEKLOSTI.....	4
2.2 PRIKAZ PODATKOV.....	5
2.3 INTERPRETACIJA PODATKOV.....	6
3. ZAKLJUČNI DEL	6
3.1 UGOTOVITVE, SPOZNANJA.....	6
3.2 PREVERJANJE HIPOTEZE.....	6
3.3 SKLEPNE MISLI.....	7
VIRI IN LITERATURA	8
PRILOGE	9